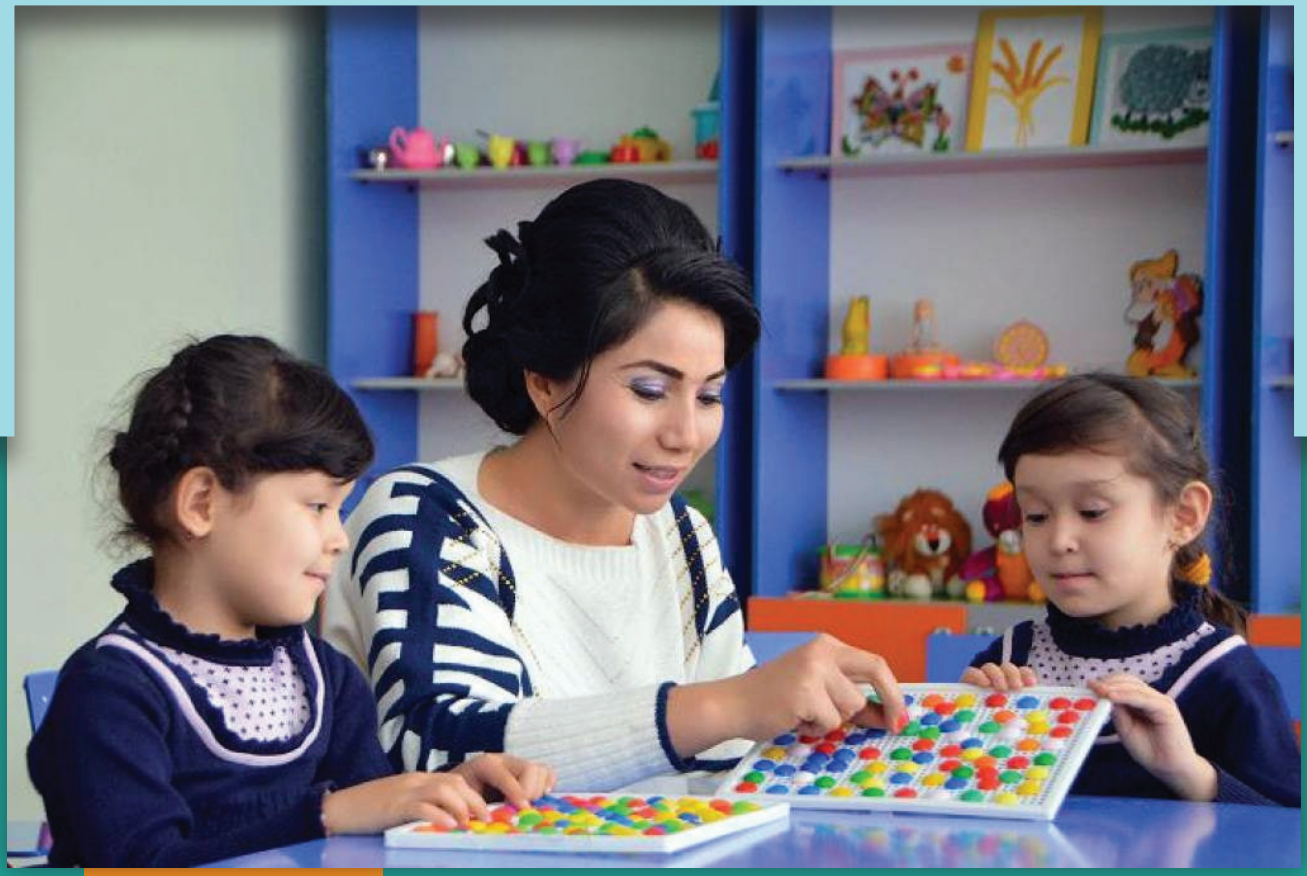
ISSN: 3060-4613

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

№11(2)
2026

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar böyiça)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport maşğulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqiçlari böyiça)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgaça ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LİMİ

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslaşgan ilmiy jurnal

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LİMİ

Elektron naşr. 244 sahifa,
9-noyabr, 2026-yil.

BOŞ MUHARRIR:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

BOŞ MUHARRIR ÖRINBOSARI:
Aşurov Ramzidin Ramazonoviç – Psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (Phd), dotsent

TAHRIRIYAT KENGAŞI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Şoumarov Ğ.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirğizboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Karimova E.G. – Sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Şaripov Ş.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Şermuhammadov B.Ş. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qöldoşev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozoğiston)
Rejep Özyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Ça – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Ş. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi Özbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM boş muharriri, Özbekiston Respublikasida xizmat körsatgan jurnalist, filologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD), dotsent
Ğafurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Şomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Raxmonova Z. A. – filologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD)
Nematov Ş.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Sayimova D. K. – texnika fanlari bo'yiça falsafa doktori (PhD)
Yuldaşeva F.I. – pedagogika fanlari böyiça falsafa doktori (PhD),dotsent
Yuldaşeva D.B. – filologiya fanlari böyiça falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toşkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Panjiyev M. A. – Qaşqadaryo viloyati Maktabgaça va maktab ta'limi boşqarmasi boşliğining birinçi örinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bölimining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor öğli – Pedagogika fanlari böyiça falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va işbilarmon" MÇJ
Hamkorlarimiz: Özbekiston Respublikasi Ta'lim va ilm-fan vazirligi,
Özbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ashurov Ramzidin Ramazonovich – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

EDİTORİAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Rakhmonova Z.A. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Sayimova D. K. – Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali Özbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari böyiça falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni çop etiş uçun milliy ilmiy naşrlar röyxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari böyiça: OAK Kengaşi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

• Ekspert kengaşi (29.10.2024-y., №10)

• Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari böyiça: Toşkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

• Ekspert kengaşi (25.05.2025-y., №10)

• Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

Özbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi böyiça röyxatdan ötkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA

Fortepiano ijroçiligida nota öqiş va musiqiy savodxonlikni rivojlantiriş 10
Burxonova Gulrux Umrzakovna

Autizm spektri buzilişi bölgan bolalarni korreksion-pedagogik qöllab-quvvatlaş: individual ehtiyojlar va amaliy yeçimlar 15
Nazokat Abidova Kutbiddinovna

Ixtisoslik fanlarini öqitişda işlab çiqariş va ta'lim integratsiyasini taşkil etişning nazariy asoslari 20
Kurbanov Aziz Teshavoyeviç

Jazoni ötab qaytgan onalar reintegratsiyasida onalik identifikatsiyasi va ota-ona–farzand munosabatlarini tiklaşning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari 25
Samatova Dilrabo Yusufovna

Nutqiy va nutqiy bölmagan tovuşlarni idrok etişni rivojlantiruvçi öyin texnologiyalari 30
I. S. Xamrayeva, Nuriddinova Muxayyo Işxodjayevna

Umumiy örta va professional ta'lim tizimida ösmirlar deviant xulq-atvorining profilaktikasida psixolog va pedagoglar hamkorligi 35
Sulaymanova Dildora Kodirovna, Hamidova Volida Utkirjon qizi, Nigora Axmedova

Bölajak öqituvçilarning kasbiy mahoratini rivojlantirişda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalaniş 40
Xolbayeva Dildora Azizovna

Katta maktabgaça yoşdagi bolalar nutqini rivojlantirişda xorijiy tajriba asosida mnemonik jadvallardan foydalaniş samaradorligi 46
Abdulazizova Kamolaxon Abdurazzoq qizi

Innovatsion yondaşuv asosida bölajak öqituvçilarning huquqiy madaniyatini rivojlantiriş 51
Muxamadiyev Dilşod Aslitdinoviç

Dialektal frazemalarning uslubiy böyoqdorligi va ekspressiv-baholaş xususiyatlarining qiyosiy-statistik tahlili 55
Norqobilova Zarifa Axatullayevna

Гендерная специфика опосредующей роли интернет-зависимости во взаимосвязи сравнения внешности и самооценки у студентов 59
Багдасарова Д. Л.

Globallaşuv şaroitida ijtimoiy himoya terminologiyasining transformatsiyasi va uni milliy termin şaklida takomillaştiriş muammolari 63
Elmirzayeva Maftuna Dösmurod qizi

Taom va ovqatlaniş leksikasining lingvomadaniy xususiyatlari (ingliz va özbek tillarida) 68
Qöyliyeva Guliza Alişer qizi

Okkazional frazeologik birliklarning qiyosiy tahlili ingliz va özbek tillarida 73
Fayzullayeva Malika Jamshid qizi

Pedagogik muloqot uslublarining maktabgaça yoşdagi bolalar biliş jarayonlariga ta'siri 78
Qodirova Malikaxon Kaxramonovna

Pedagogik oliy ta'limda xotin-qizlarning intellektual va kasbiy salohiyatini rivojlantirişda mentorlik texnologiyalarining imkoniyatlari 83
Yakubova Dinora Isakovna

Bölajak boşlanğiç sinf öqituvçilarining ona tili ta'limini loyihalaş könikmasi: mazmuni va tarkibiy qismlari 89
Malikova Dilrabo Ravshan qizi

Oilaviy zöravonlikning ijtimoiy sabablari va psixologik oqibatlari 95
Dumarova Gulfira Kozimbekovna

Çiziqli tenglamalar sistemasini öqitişda fanlararo integratsiyaning didaktik imkoniyatlari 99
Bozorova O'g'iloy Hikmat qizi, Husanova Diyora Otabek qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Psixik kamol topişi vaqtinça töxtab qolgan bolalarga xos bölgan xususiyatlar va ular bilan korreksion işlar 104
Berdiyeva Lobar Norkabulovna

8-sinf biologiya darslarida "Ixtisoslaşgan hujayralar va özak hujayralar" mavzusini öqitişning ilmiy-metodik asoslari
Rahmanova Nargiza Turgunovna

Ingliz va özbek tillarida nominativ-ekspressiv frazeologizmlarning lingvo-kulturologik tadqiqi va ularni STEM ta'limi bilan integratsiyalaş imkoniyatlari 110
Bahromov Javoxir Rustam öğli

Musiqiy ta'lim yönalişi talabalarini öqitişda an'anaviy ijroçilik san'ati namunalarining örni 114
Dilşodjon Toşaliyev

Geografiya fanining zamonaviy öquv-metodik majmuasini takomillaştirişda xorijiy tajribalarning örni 117
Ismatov J. A.

Bölajak pedagoglarni öquvçilarda soğlom turmuş tarzini şakllantirişga örgatiş metodikasini takomillaştiriş... 123
Isokova Sevara Abdumannonovna

Kiçik maktab yoşidagi öquvçilarda tabiatni anglaş könikmalarini rivojlantirişning psixologik-pedagogik şartlari 129
Karimova Sevara Şaxriddin qizi

Ösmirlarning özini anglash va özini boshqarish könikmalarini rivojlantirishda öqituvchining kasbiy refleksiyasi 134
Qambarali Baxramoviç Djörayev

Bölajak öqituvçilarda emotsional intellekt va kasbiy refleksiyani şakllantirişda narrativ texnologiyalarning örni 139
Sadiyeva Şaxnoza Xusanovna

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ijtimoiy kollaboratsiyani yölga qöyishdagi xalqaro tajribalar (ota-ona va MTT hamkorligi misolida) 145
Tojimirzayeva Buzulayxo Maxammad qizi

Didaktik drama vositasida bölajak öqituvçilarda kasbiy refleksiya va pedagogik taktni şakllantiriş 149
Xolbayeva Dildora Azizovna

Ta'limda robototexnika va sun'iy intellektni joriy etişning pedagogik imkoniyatlari 155
Mahmudov Ilxom Baxrom öğli

Nostandart masalalarni trigonometrik usullar yordamida yeçiş 162
Mambetkarimov Bayniyaz Meyrmanoviç, Saparova Aynura Arslanbay qizi

Oila va ta'lim muassasasi hamkorligida talaba qizlarni mustaqil hayotga va oilaviy munosabatlarga tayyorlaş mexanizmlari 168
Vaxabova Nasiba Abdulxamidovna

Maktabgaça yoşdagi bolalarda kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirişda raqamli texnologiyalardan foydalaniş 172
Hasanova Sitora Otabekovna

Teacher-Guided Artificial Intelligence for Diagnosing and Correcting Students' Mathematical Errors in Grades 5–9 177
Gasimov Emil Emin

Integratıv yondaşuv asosıda texnologıya fanını öqıtış metodık ta'mınotını takomıllaştırışnıng dıdaktık asosları 183
Andaqulova Farzona Xayrulla qizi

Team Point System and Student Engagement 189
Dilbar Khasanova

Tarbiyaçilar faoliyatidagi kasbiy çeklovlarni yengiş va ularning mahoratini oşiriş metodikasi 194
Umarova Sarvinoz Akbarovna

"Ilk qadam" dasturining kognitiv rivojlaniş sohasi böyiça natijalarini baholaş vositalarini işlab çiqiş va sinovdan ötkaziş 197
S. K. Mamadaliyeva

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Oilaviy munosabatlarning ösmirlarda özini baholaş va şaxsiy mustaqillik şakllanişiga ta'siri 200
L. E. Izaitullayeva, Mamedov Jahongir Azerovich

Профессионально ориентированное обучение русскому языку студентов-экономистов в вузах Узбекистана 207
Киличева Феруза Бешимовна

Sport turizmi faoliyatida motivatsiya, ijtimoiy faollik va kasbiy refleksiyani rivojlantiriş yöllari 212
Dustov Jonibek Amriddinoviç

Sun'iy intellekt orqali talabalarda tanqidiy fikrlaşni rivojlantirişning pedagogik imkoniyatlari 217
Sodiqova Dilfuza Ropijonovna

Bölajak pedagoglarda zöravonliksiz muloqot könikmalarini rivojlantirişning pedagogik mexanizmlari 221
Sultanova Nilufar Raxmatullayevna

Методологические основы госпитальной педагогики как направления современной педагогической науки 227
Хакимова Гульшода Абдусаламовна, Чолокова Камилла Алексеевна

Maktabgaça ta'lim tizimida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanişning pedagogik imkoniyatlari 233
Umarova Feruzabonu Bobir qizi, Aliyeva Marjona Yusuf qizi

Maktabgaça yoşdagi bolalar ta'lim-tarbiyasini taşkil etişda kompleks faoliyatlarda tarbiyalaş tizimiga qöyilgan zamonaviy talablar 239
Nazarkulova Laylo Saidjon qizi

BÖLAJAK ÖQITUVÇILARNING KASBIY MAHORATINI RIVOJLANTIRIŞDA INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANIŞ

Xolbayeva Dildora Azizovna
Angren Universiteti
"Pedagogika va psixologiya" kafedrasi katta öqituvçisi

Annotatsiya: Maqolada innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalaniş orqali bölajak öqituvçilarning kasbiy mahoratini rivojlantiriş imkoniyatlari nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Interfaol ta'lim platformalari, multimedia vositalari, virtual simulyatsiyalar va loyiha asosida öqitişning darsni loyihalaş, öquvçilar faoliyatini taşkil etiş hamda topşiriqlarni individual ehtiyojlarga moslaştirişdagi örni yoritiladi. Dars yozuvlarini tahlil qiliş va hamkasblar fikridan foydalaniş pedagogik refleksiya vositalari sifatida körib çiqiladi. Nazariy tahlil asosida bölajak öqituvçilarning texnologiyani dars maqsadiga muvofiq tanlaşi, maşğulotni taşkil etişi, öquvçilarga qayta aloqa berişi va öz faoliyatini tahlil qilişi kasbiy tayyorgarlikning asosiy mezonlari sifatida ajratiladi.

Kalit sözlar: Bölajak öqituvçilar, kasbiy mahorat, innovatsion pedagogik texnologiyalar, interfaol ta'lim, loyiha asosida öqitiş, pedagogik refleksiya, baholaş.

Abstract: This article presents a theoretical analysis of how innovative pedagogical technologies can support the development of pre-service teachers' professional skills. It examines how interactive learning platforms, multimedia resources, virtual simulations, and project-based learning can support lesson design, classroom activities, and the adaptation of tasks to learners' individual needs. Reviewing lesson recordings and using peer feedback are discussed as ways to support reflective practice. The analysis identifies four key criteria for assessing pre-service teachers' professional preparation: selecting technology that serves the lesson objectives, organizing classroom activities, providing feedback to learners, and reflecting on their own teaching.

Key words: Pre-service teachers, professional skills, innovative pedagogical technologies, interactive learning, project-based learning, reflective practice, assessment.

Аннотация: В статье представлен теоретический анализ возможностей развития профессионального мастерства будущих учителей с помощью инновационных педагогических технологий. Рассматривается роль интерактивных образовательных платформ, мультимедийных средств, виртуальных симуляций и проектного обучения в проектировании уроков, организации учебной деятельности и адаптации заданий к индивидуальным потребностям учащихся. Анализ видеозаписей уроков и обратная связь от коллег рассматриваются как средства педагогической рефлексии. На основе теоретического анализа выделены основные критерии профессиональной подготовки будущих учителей: выбор технологии в соответствии с целью урока, организация занятия, предоставление обратной связи учащимся и анализ собственной педагогической деятельности.

Ключевые слова: Будущие учителя, профессиональное мастерство, инновационные педагогические технологии, интерактивное обучение, проектное обучение, педагогическая рефлексия, оценивание.

KIRIŞ

Öqituvçilarning kasbiy mahorati va innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonida muhim rol öynaydi. Öqituvçining malakasi, tajribasi va pedagogik könikmalari öquv jarayonining samaradorligi va sifatini belgilaydi. Bugungi kunda ta'lim tizimida öqituvçilarning kasbiy mahoratini oşiriş zarurati yanada oşib bormoqda, çunki zamonaviy ta'lim şaroitlari talabalar uçun yangi imkoniyatlar va çaqiriqlarni keltirib çiqarmoqda. Öqituvçilar, öz navbatida, zamonaviy bilim va könikmalarni egallaşga, şuningdek, ta'lim jarayonini yangilaşga tayyor bölişlari lozim.

Innovatsion pedagogik texnologiyalarning ta'lim jarayoniga kiritilişi öqituvçilarning kasbiy mahoratini oşiriş uçun muhim vosita hisoblanadi. Bu texnologiyalar öquvçilarning faol iştirokini ta'minlaydi, ularning fikrlaş qobili-

yatini rivojlantiradi va öqituvçilarga öquv jarayonini yanada interaktiv va qiziqarli qiliş imkonini beradi. Masalan, multimedia materiallari, onlayn platformalar va interaktiv dasturlar orqali ta'lim jarayoni yanada samarali böladi. Öqituvçilar uşbu texnologiyalardan foydalangan holda öquvçilarning individual xususiyatlariga moslaşişi va ularni öz bilimlarini mustahkamlaşda qöllab-quvvatlaşi mumkin.

Öqituvçilarning kasbiy mahoratining oşişi, şuningdek, ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarning qöllanilişi ta'lim sifatini oşirişga xizmat qiladi. Öqituvçilar öz bilimlarini yangilab borişlari, yangi pedagogik usullarni örganişlari va amaliyotda qöllaşlari zarur. Bu jarayon, öz navbatida, öquvçilarning ta'lim oliş jarayonida motivatsiyasini oşiradi va ularning öz-özini rivojlantiriş qobiliyatini kuçaytiradi. Ta'lim tizimining samaradorligini oşiriş uçun öqituvçilar öz kasbiy mahoratlarini doimiy ravişda oşirib borişlari va innovatsion texnologiyalarni qöllaşda faol iştirok etişlari lozim.

Şu bilan birga, öqituvçilarning kasbiy mahoratini oşirişda ta'lim muassasalari, davlat va jamiyatning roli katta ahamiyatga ega. Ular öqituvçilarning professional rivojlanişini qöllab-quvvatlaş, zarur resurslar bilan ta'minlaş va innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etişda yordam berişi kerak. Bunday yondaşuvlar ta'lim jarayonining sifatini oşirişga, öqituvçilar va öquvçilar örtasidagi aloqani kuçaytirişga, şuningdek, ta'lim tizimining umumiy rivojlanişiga xizmat qiladi. Öqituvçilarning kasbiy mahorati va innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonining ajralmas qismi bölib, ularning samarali qöllanilişi ta'limning sifatini oşirişga va öquvçilarning muvaffaqiyatini ta'minlaşga xizmat qiladi. Öqituvçilarning kasbiy mahorati va innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonida muhim rol öynaydi. Öqituvçilarning malakasi va tajribasi ta'lim sifatini belgilovçi asosiy omillardan biridir. Ular öquvçilarning individual ehtiyojlarini inobatga olib, ta'lim jarayonini moslaştirişga qodir. Innovatsion pedagogik texnologiyalar esa öqitiş jarayonini yanada interaktiv va samarali qiliş imkonini beradi. Bu texnologiyalar yordamida öqituvçilar öquvçilarga yangi bilimlarni yetkazişda turli xil metod va vositalardan foydalanişadi, bu esa öquvçilarning ta'limga bölgan qiziqişini oşiradi. Natijada, öqituvçilarning kasbiy mahorati va innovatsion yondaşuvlar ta'lim jarayonining sifatini yaxşilaşda va öquvçilarning muvaffaqiyatini ta'minlaşda muhim ahamiyatga ega. Öqituvçilarning kasbiy mahorati va innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonida muhim rol öynaydi. Uşbu omillar öquvçilarning bilim oliş jarayonini yanada samarali va qiziqarli qiladi. Öqituvçilar zamonaviy metodlar va texnologiyalar orqali öquvçilarga individual yondaşuvni ta'minlab, ularning ijodiy fikrlaşini rivojlantirişga yordam beradi. Bu esa ta'lim sifatini oşirişga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR ŞARHI

Maqolaning adabiyotlar röyxatida keltirilgan manbalar sarlavhalariga köra ikki yönalişga guruhlanadi. Birinçi yönaliş innovatsion pedagogik texnologiyalarning nazariy asoslari, ta'lim jarayonidagi örni va ularni qöllaş masalalarini qamrab oladi [1, 4, 6, 7]. Ikkinçi yönaliş öqituvçilarni tayyorlaş usullari, pedagogik mahorat va uzluksiz kasbiy rivojlanişga qaratilgan [2, 3, 5]. Bu ikki yönalişni bölajak öqituvçining muayyan dars maqsadiga mos vositani tanlaşi va undan foydalanişni asoslay olişi masalasi birlaştiradi.

Mishra va Koehler (2006) taklif etgan texnologik, pedagogik va fan mazmuniga oid bilimlar modeli (TPACK) texnologiyani darsga tatbiq etişda uşbu uç turdagi bilimning özaro boğliqligini tuşuntiradi. Mazkur modelga köra, bölajak öqituvçi raqamli vositani tanlaşda mavzu mazmuni, öqitiş usuli va öquvçi bajaradigan vazifani birgalikda hisobga oladi. Masalan, virtual simulyatsiya kuzatiş qiyin bölgan jarayonni modellaştiriş uçun tanlansa, topşiriq öquvçini modeldagi özgarişlarni kuzatiş va izohlaşga yönaltirişi kerak.

Tondeur va hammualliflar (2012) bölajak öqituvçilarni texnologiyadan foydalanişga tayyorlaş böyiça sifat tadqiqotlarini umumlaştirgan. Şarhda texnologiyadan foydalaniş namunalarini kuzatiş, texnologiya qöllanadigan dars materiallarini işlab çiqiş, tengdoşlar bilan hamkorlik qiliş va amaliy tajribani tahlil qilişga e'tibor qaratilgan. Uşbu yondaşuv pedagogik amaliyotda darsni rejalaştiriş, uni ötkaziş va olingan qayta aloqa asosida takomillaştirişni bir jarayon sifatida taşkil etişga asos böladi.

Van Es va Sherin (2010) amaldagi matematika öqituvçilarining dars videolarini birgalikda tahlil qiliş tajribasini örgangan. Tadqiqotda öqituvçilar muhokama davomida öquvçilarning matematik fikrlaşiga köproq e'tibor qarata boşlagani qayd etilgan. Bu tajribadan kelib çiqib, bölajak öqituvçilarning pedagogik amaliyotida videokuzatuvni aniq savollar asosida taşkil etiş mumkin. Masalan, talaba öquvçi yeçimga qanday kelganini, öqituvçining qaysi savoli fikrni oçişga yordam berganini va keyingi darsda topşiriqni qanday takomillaştiriş mumkinligini tahlil qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Innovatsion pedagogik texnologiyalar tuşunçasi

Innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonida yangi ğoyalar va metodlarni qöllaş orqali öquvçilarning bilim oliş jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilişni maqsad qiladi. Uşbu texnologiyalar, odatda, an'anaviy ta'lim uslublaridan farqli ravişda, öquvçilarning faol iştirokini rağbatlantiradi va ularning özaro aloqa-

larini kuçaytiradi. Innovatsion pedagogik texnologiyalar tuşunçasi ta'lim tizimida özgarişlarni amalga oşiriş, öquvçilarning qobiliyatlarini oçiş va ularning ijodiy fikrlaşini rivojlantirişga qaratilgan. Bu jarayonlar, şuningdek, öqituvçilarni zamonaviy metodlar va vositalar bilan ta'minlaş orqali ta'lim sifatini oşirişga yordam beradi.

Innovatsion pedagogik texnologiyalar turli şakllarda namoyon böladi. Ular orasida multimedia vositalarini qöllaş, interaktiv ta'lim platformalari, masofaviy ta'lim, öyinlar va simulyatsiyalar, şuningdek, loyiha asosidagi ta'lim metodlari mavjud. Uşbu texnologiyalar öquvçilarga öz bilimlarini amaliyotda qöllaş imkonini beradi va ularning öz-özini baholaş qobiliyatini rivojlantiradi. Masalan, interaktiv ta'lim platformalari orqali öquvçilar öz bilimlarini mustahkamlaş va yangi materiallarni örganiş jarayonida faol iştirok etadilar.

Ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qöllaşning afzalliklaridan biri şundaki, ular öquvçilarning turli örganiş uslublarini inobatga oladi. Har bir öquvçi öziga xos tarzda örganadi, şuning uçun innovatsion texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonini şaxsiylaştiriş va individual yondaşuvni ta'minlaş mumkin. Bu esa öquvçilarning motivatsiyasini oşiradi va ularning öz bilimlariga bölgan qiziqişini kuçaytiradi.

Bundan taşqari, innovatsion pedagogik texnologiyalar öqituvçilarga öz kasbiy malakalarini oşirişda ham yordam beradi. Zamonaviy metodlar va vositalar orqali öqituvçilar yangi pedagogik yondaşuvlarni özlaştirişi va ularni amaliyotda qöllaşi mumkin. Bu jarayon öqituvçilarning özaro tajriba almaşişlari va öz bilimlarini yanada kengaytirişlariga imkon yaratadi.

Şunday qilib, innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada samarali, interaktiv va şaxsiylaştirilgan qilişga xizmat qiladi. Ular öquvçilarning bilim oliş jarayonini qiziqarli va mazmunli qiliş bilan birga, öqituvçilarning professionalligini ham oşirişga yordam beradi. Bu esa ta'lim tizimining umumiy sifatini yaxşilaşga xizmat qiladi. Innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonida yangi yondaşuvlar va metodlarni qöllaş orqali öquvçilarni samarali ta'lim olişga yönaltiradi. Ular, asosan, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, interaktiv ta'lim vositalari va öqitişning boşqa innovatsion usullarini öz içiga oladi. Innovatsion pedagogik texnologiyalarni qöllaş öquvçilarning ijodiy fikrlaş qobiliyatini rivojlantiriş, mustaqil örganiş könikmalarini şakllantiriş va ta'lim jarayonini individualizatsiyalaş imkonini beradi. Bunday texnologiyalar, şuningdek, öqituvçilarga öz darslarini yanada qiziqarli va interaktiv ötkaziş imkoniyatini yaratadi, bu esa öquvçilarning motivatsiyasini oşiradi.

Innovatsion pedagogik texnologiyalar öqitiş va örganiş jarayonlarida yangi yondaşuvlar orqali ta'lim sifatini oşirişga, öquvçilarning bilim va könikmalarini kengaytirişga xizmat qiladi. Ularning ta'lim jarayonida qöllanilişi öqituvçilarning professional rivojlanişiga ham ijobiy ta'sir körsatadi, şuningdek, öquvçilarning jamiyatda faol iştirok etişlariga yordam beradi. Innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonida zamonaviy usullar va vositalarni qöllaş orqali öquvçilarning öqiş faoliyatini samarali taşkil etişga qaratilgan yondaşuvlardir. Ular interaktiv ta'lim, masofaviy öqitiş, multimedia materiallar va boşqa innovatsion metodlarni öz içiga oladi. Bu texnologiyalar ta'lim sifatini oşiriş va öquvçilarning mustaqil fikrlaş qobiliyatini rivojlantirişda muhim ahamiyatga ega bölib, öqituvçilarga ham yangi pedagogik qobiliyatlarni özlaştiriş imkonini beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bölajak öqituvçilarni tayyorlaş jarayoni

Bölajak öqituvçilarni tayyorlaş jarayoni zamonaviy ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalarni qöllaş orqali yanada samarali va sifatli amalga oşirilmoqda. Öqituvçilarni tayyorlaşda innovatsion texnologiyalar faqatgina öquv jarayonini boyitiş bilan çeklanmay, balki öqituvçilarning pedagogik faoliyatini ham yangilaşga xizmat qiladi. Bugungi kunda ta'lim sohasida yuz berayotgan özgarişlar, jumladan, raqamli texnologiyalarning joriy etilişi, öqituvçilarga öz bilim va könikmalarini kengaytiriş imkonini beradi. Uşbu jarayonda interaktiv ta'lim platformalari, virtual sinflar va masofaviy öqitiş metodlari muhim rol öynaydi. Bu texnologiyalar nafaqat nazariy bilimlarni örganişga, balki amaliy könikmalarni rivojlantirişga ham yordam beradi.

Innovatsion texnologiyalar yordamida öqituvçilar öquvçilarning individual ehtiyojlarini inobatga oliş imkoniyatiga ega böladilar. Masalan, turli xil multimedia materiallar va öyinlar yordamida darslarda qiziqarli va interaktiv muhit yaratiş mumkin. Bu esa öquvçilarning motivatsiyasini oşiradi va ularning örganişga bölgan qiziqişini kuçaytiradi. Öqituvçilar uçun innovatsion texnologiyalarni özlaştiriş, öz navbatida, ularning pedagogik metodologiyalarini yangilaşga va zamonaviy ta'lim talablariga javob berişga yordam beradi. Şuningdek, bu jarayon öqituvçilarning professional rivojlanişini ham ta'minlaydi.

Öqituvçilarni tayyorlaş jarayonida zamonaviy texnologiyalarni qöllaş öqitiş jarayonini yanada samarali qiliş uçun zaruriy şart-şaroitlarni yaratadi. Öqituvçilarni tayyorlaşda innovatsion texnologiyalarning integratsiyasi öquv dasturlarini yangilaş va ularni zamonaviy talablar bilan moslaştirişni talab etadi. Bu jarayon, şuningdek, öqituvçilarning özaro hamkorligini kuçaytiradi va tajriba almaşiş imkoniyatlarini oşiradi. Ta'limda texnologiyalarni joriy etiş öqituvçilarga yangi pedagogik strategiyalarni sinab köriş va ulardan foydalaniş imkonini beradi.

Natijada, bölajak öqituvçilarni tayyorlaş jarayoni innovatsion texnologiyalar orqali nafaqat ta'lim sifatini oşirişga, balki öquvçilarning öz-özini rivojlantiriş qobiliyatini kuçaytirişga ham xizmat qiladi. Bu esa ta'lim tizimi-

ning barça qatlamlarida ijobiy özgarişlarga olib keladi. Öqituvçilarning innovatsion texnologiyalarni özlaştiriş jarayoni ta'lim sohasida yangi imkoniyatlar yaratadi va kelajak avlodni zamonaviy bilimlar bilan ta'minlaşda muhim ahamiyatga ega böladi. Öqituvçilarni tayyorlaş jarayonida innovatsion texnologiyalarning örni va ahamiyati juda katta. Zamonaviy ta'lim tizimida öqituvçilarni tayyorlaşda texnologik yondaşuvlar, masalan, elektron öqitiş platformalari va interaktiv dasturlar, öqituvçilarni yanada samarali va sifatli tayyorlaş imkonini beradi. Bu texnologiyalar öqitiş jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilişga yordam beradi, şuningdek, öquvçilarni öz bilimlarini mustahkamlaşda qöllab-quvvatlaydi. Innovatsion texnologiyalar yordamida öqituvçilar öz pedagogik könikmalarini rivojlantirib, yangi ta'lim metodlarini özlaştiriş imkoniyatiga ega böladi. Şunday qilib, innovatsion yondaşuvlar öqituvçilarni tayyorlaş jarayonini yanada takomillaştiriş va ta'lim sifatini oşirişda muhim rol öynaydi.

Pedagogik mahoratni rivojlantirişda innovatsion texnologiyalarning roli

Innovatsion texnologiyalar pedagogik mahoratni rivojlantirişda muhim ahamiyatga ega. Ular öqituvçilarga yangi öquv metodlarini qöllaş, öquv jarayonini diversifikatsiya qiliş va öquvçilarning qiziqişini oşiriş imkonini beradi. Masalan, interaktiv ta'lim platformalari, masofaviy öqitiş tizimlari va onlayn resurslar yordamida öqituvçilar öz darslarini yanada qiziqarli va samarali qilişlari mumkin. Uşbu texnologiyalar öqituvçilarga öquvçilarning individual ehtiyojlariga mos ravişda darslarni taşkil etiş imkonini beradi. Öquvçilar özlarining qiziqişlari va qobiliyatlariga köra öqiş materiallarini tanlaşlari mumkin, bu esa ta'lim jarayonini yanada şaxsiylaştiradi.

Şuningdek, innovatsion texnologiyalar yordamida öqituvçilar öz pedagogik könikmalarini baholaş va takomillaştiriş imkoniyatiga ega böladilar. Misol uçun, öqituvçilar öz darslarini videoga oliş va keyinçalik tahlil qiliş orqali öz faoliyatlarini baholaşlari mumkin. Bu usul öqituvçilarga öz kuçli va zaif tomonlarini aniql aşda yordam beradi va öz pedagogik strategiyalarini yaxşilaş imkonini taqdim etadi. Öqituvçilar özaro tajriba almaşiş va hamkorlik qiliş imkoniyatiga ega bölişi, innovatsion texnologiyalar orqali özaro fikr almaşiş platformalaridan foydalanişlari mumkin.

Bundan taşqari, virtual haqiqat va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari öquv jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilişda muhim rol öynaydi. Uşbu texnologiyalar orqali öquvçilar özlariga yangi bilimlarni özlaştirişda amaliy tajriba orttiradilar. Masalan, geologiya darslarida öquvçilar virtual sayohatlar orqali turli geografik joylarni örganişlari mumkin. Bu esa nazariy bilimlarni amaliy könikmalarga aylantirişga yordam beradi.

Şuningdek, innovatsion texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonida özaro aloqalar va kommunikatsiyalarni ham rivojlantiriş mumkin. Öquvçilar va öqituvçilar örtasidagi interaktiv muloqot, onlayn forumlar va ijtimoiy tarmoqlarda faoliyat yuritiş orqali öquv jarayonini yanada jonlantiradi. Öqituvçilar, şuningdek, öz darslarini onlayn platformalarda namoyiş etiş orqali keng auditoriyaga taqdim etiş imkoniyatiga ega bölişadi.

Şu bilan birga, innovatsion texnologiyalar yordamida öqituvçilar öz bilim va könikmalarini doimiy ravişda yangilab boriş imkoniyatiga ega böladilar. Öqituvçilar uçun taşkil etiladigan onlayn seminarlar, vebinarlar va master-klasslar orqali yangi pedagogik yondaşuvlar va metodlarni örganiş imkoniyatlari mavjud. Bu esa, öz navbatida, ta'lim sifatini oşirişga xizmat qiladi va öqituvçilarning pedagogik mahoratlarini yanada rivojlantiradi. Innovatsion texnologiyalarni qöllaş orqali öqitiş jarayonining samaradorligini oşiriş pedagogik mahoratni rivojlantirişda muhim ahamiyat kasb etadi. Innovatsion texnologiyalar, masalan, interaktiv ta'lim platformalari va virtual simulyatsiyalar yordamida öqituvçilar öz pedagogik mahoratlarini yanada kengaytirişi mumkin. Bu texnologiyalar orqali öqituvçilar öz darslarini yanada qiziqarli va samarali ötkaziş imkoniyatiga ega böladi. Şuningdek, öquvçilarning faol iştirokini ta'minlaş va individual yondaşuvni amalga oşiriş imkoniyatlari yaratiladi. Natijada, öqituvçilar yangi pedagogik uslublarni özlaştirib, öz bilim va könikmalarini yangilaşlari mumkin.

Amaliyotda innovatsion pedagogik texnologiyalarni qöllaş

Innovatsion pedagogik texnologiyalarni amaliyotda qöllaş öqituvçilarga öquv jarayonini yanada samarali taşkil etiş imkoniyatini beradi. Bunday texnologiyalar, avvalo, zamonaviy ta'lim talablariga mos keladigan yangi usullar va vositalarni öz içiga oladi. Öqituvçilar innovatsion pedagogik texnologiyalarni öz amaliyotida qöllaş orqali öquvçilarni öqişga qiziqtirişi, ularning özini ifoda etiş imkoniyatlarini kengaytirişi va ta'lim jarayonida faol iştirok etişlarini ta'minlaşi mumkin.

Innovatsion texnologiyalarni qöllaşda öqituvçilar, avvalo, öquv dasturlarini tahlil qilib, öquvçilarning ehtiyojlari va qiziqişlariga mos keladigan texnologiyalarni tanlaşlari zarur. Masalan, multimedia vositalari, interaktiv ta'lim platformalari va virtual simulyatsiyalar kabi usullar öquvçilarning diqqatini jalb qilişda va mavzuni yanada çuqurroq tuşunişda yordam beradi. Şuningdek, uşbu texnologiyalar yordamida öqituvçilar öquvçilarning individual qobiliyatlarini hisobga olgan holda har bir öquvçini öziga xos uslubda öqitiş imkoniyatiga ega böladilar.

Şuningdek, innovatsion pedagogik texnologiyalar öqituvçilarga öquv jarayonini yanada interaktiv va köp tomonlama qiliş imkoniyatini beradi. Masalan, guruhli işlar, muhokamalar yoki loyihalar orqali öquvçilar bir-birlari bilan fikr almaşişlari, tajribalarni baham körişlari va özaro hamkorlikda işlaşlari mumkin. Bu jarayonlar öquvçilarning ijtimoiy könikmalarini rivojlantirişga hamda öz bilimlarini amaliyotda qöllaşga yordam beradi.

Öqituvçilar innovatsion texnologiyalarni amaliyotda qöllaşda, şuningdek, öquvçilarni öz-özini baholaş va öz-özini nazorat qiliş könikmalarini rivojlantirişga e'tibor qaratişlari muhimdir. Bunda öquvçilar öz bilim va könikmalarini baholaş uçun turli xil onlayn testlar, viktorinalar yoki özaro baholaş usullaridan foydalanişlari mumkin. Bu esa ularga öz örganiş jarayonini tuşuniş va mustahkamlaş imkonini beradi.

Natijada, innovatsion pedagogik texnologiyalarni amaliyotda qöllaş öqituvçilarga ta'lim jarayonini samarali taşkil etiş, öquvçilarning faol iştirokini ta'minlaş va individual yondaşuvni amalga oşiriş imkoniyatlarini yaratadi. Bu jarayon öqituvçilarning pedagogik mahoratini oşiriş va ta'lim sifatini yaxşilaşda muhim ahamiyatga ega böladi. Öqituvçilar yangi pedagogik uslublarni özlaştirib, öz bilim va könikmalarini yangilaşlari mumkin. Innovatsion pedagogik texnologiyalarni amaliyotda qöllaş jarayoni öqituvçilarning ta'lim jarayoniga yangiliklar kiritişiga, şuningdek, öquvçilarni faol iştirok etişga rağbatlantirişga yordam beradi. Öqituvçilar, masalan, interaktiv ta'lim materiallaridan, onlayn platformalardan va multimedia vositalaridan foydalaniş orqali darslarni yanada qiziqarli va samarali ötkazişlari mumkin. Bunday texnologiyalar öquvçilarning öz-özini boşqariş qobiliyatini rivojlantirişga, şuningdek, individual öqiş uslublarini hisobga olgan holda ta'lim berişga imkon yaratadi. Innovatsion pedagogik texnologiyalarni muvaffaqiyatli joriy etiş uçun öqituvçilar doimiy ravişda öz bilimlarini yangilab borişlari va zamonaviy pedagogik tadqiqotlar bilan tanişib borişlari zarur. Bu jarayon ta'lim sifatini oşirişga xizmat qiladi.

Innovatsion texnologiyalarning samaradorligini baholaş

Innovatsion texnologiyalarning samaradorligini baholaş ta'lim jarayonida ularning örni va ahamiyatini aniql aşda muhim ahamiyatga ega. Innovatsion pedagogik texnologiyalarni qöllaş natijalarini baholaş usullari va kriteriylari ta'lim jarayonida öquvçilarning özlaştiriş darajasi va öqituvçilarning pedagogik faoliyatini yanada samarali taşkil etiş imkonini beradi. Baholaş jarayoni köplab omillarni öz içiga oladi va bu omillar innovatsion texnologiyalarning ta'sirini ölçaşda muhim rol öynaydi.

Birinçidan, baholaş usullari sifatida anketalar, intervyular va tajriba ötkaziş metodlari keng qöllaniladi. Öquvçilar va öqituvçilar örtasida ötkaziladigan anketalar innovatsion texnologiyalarni qöllaş jarayonida yuzaga keladigan muammolarni va ularning yeçimlarini aniql aşga yordam beradi. Intervyular esa öqituvçilarning tajribalari va fikrlarini örganiş orqali innovatsion texnologiyalarning samaradorligini baholaşda qöşimça ma'lumotlar taqdim etadi. Tajriba ötkaziş metodlari esa innovatsion texnologiyalarning öquv jarayoniga ta'sirini bevosita ölçaş imkonini beradi.

Ikkinçidan, baholaş kriteriylari sifatida öquvçilarning özlaştiriş darajasi, motivatsiya, faol iştirok etiş darajasi va ijodiy yondaşuv kabi omillar körib çiqiladi. Öquvçilarning bilim darajasi va könikmalarini ölçaş innovatsion pedagogik texnologiyalarni muvaffaqiyatli joriy etiş uçun zaruriy şartlardan biridir. Şuningdek, öquvçilarning motivatsiyasi va faol iştirok etiş darajasi innovatsion texnologiyalarni qöllaş jarayonida ularning ta'limga bölgan qiziqişini oşirişga xizmat qiladi.

Uçinçidan, baholaş jarayonida öqituvçilarning pedagogik faoliyati ham e'tiborga olinadi. Öqituvçilarning innovatsion texnologiyalarni qöllaşdagi tajribasi, pedagogik yondaşuvlari va öquvçilarga bölgan munosabatlari ta'lim jarayonining samaradorligini belgilovçi asosiy omillardir. Ularning faoliyati baholanişi ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarning örni va ahamiyatini aniql aşda yordam beradi.

Şunday qilib, innovatsion pedagogik texnologiyalarni baholaş jarayoni ta'lim sifatini oşiriş va öquvçilarning özlaştiriş darajasini yaxşilaş maqsadida amalga oşiriladi. Bu jarayonda qöllaniladigan usullar va kriteriyalar innovatsion texnologiyalarning ta'lim jarayonidagi samaradorligini aniql aşda muhim ahamiyat kasb etadi. Innovatsion pedagogik texnologiyalarni baholaş natijalarini aniql aşda bir qator metodologik yondaşuvlar qöllaniladi. Ular orasida sifat va miqdoriy tadqiqotlar, öquvçilarning nazorat testlari, anketalar va intervyular kabi usullar mavjud. Uşbu baholaş jarayonida öquvçilarning bilim darajasi, könikmalari va kompetensiyalari, şuningdek, ta'lim jarayonida öqituvçilarning faoliyati ham inobatga olinadi. Baholaş kriteriyalari esa innovatsion texnologiyalarning ta'lim jarayonida qanşalik samarali qöllanilayotganini ölçaşda muhim rol öynaydi. Bu kriteriyalar öquvçilarning motivatsiyasi, özaro munosabatlari va öqituvçilar bilan aloqalarini öz içiga oladi. Şunday qilib, innovatsion texnologiyalarni baholaş jarayoni ta'lim muassasalarida sifatli özgarişlarni amalga oşirişga xizmat qiladi va kelajakda ta'lim sifatini yanada oşiriş imkonini beradi. Innovatsion pedagogik texnologiyalarni qöllaş natijalarini baholaş jarayoni öquv jarayonining samaradorligini aniql aş uçun muhim ahamiyatga ega. Uşbu baholaş usullari öquvçilarning bilim darajasi, könikmalari va ijodiy fikrlaş qobiliyatlarini ölçaşga qaratilgan bölib, ta'lim jarayonidagi innovatsiyalarni muvaffaqiyatli amalga oşirişga yordam beradi.

Nazariy tahlil asosida bölajak öqituvçilarning kasbiy mahoratini rivojlantirişning törtta yönalişi ajratildi.

1. Darsni loyihalaş va texnologiyani tanlaş. Texnologiyani tanlaşda dars maqsadi, mavzu mazmuni va öquvçilarning tayyorgarlik darajasi asosiy mezon bölib xizmat qiladi. Multimedia vositalari murakkab tuşunçani körgazmali yoritiş, virtual simulyatsiyalar jarayonlarni modellaştiriş, interfaol platformalar esa maşq, muhokama va qayta aloqani taşkil etiş uçun qöllaniş mumkin.

2. Öquvçilar faoliyatini taşkil etiş. Guruhli iş, interfaol topşiriqlar va loyiha asosida öqitiş bölajak öqituvçiga öquvçilarning faol iştirokini rejalaştiriş imkonini beradi. Loyiha topşiriğida vazifalarni guruh a'zolari örtasida taqsimlaş, turli tayyorgarlik darajasidagi öquvçilar uçun mos yordamni belgil aş va yakuniy işni mezonlar asosida baholaş kabi könikmalarni maşq qiliş mumkin.
3. Pedagogik refleksiyani rivojlantiriş. Dars yozuvini tahlil qiliş bölajak öqituvçiga topşiriq körsatmalarining aniqligi, savollarning örinliligi va öquvçilarning iştirokini aniq dars epizodlari asosida körib çiqiş imkonini beradi. Hamkasblar fikri bilan töldirilgan tahlil keyingi maşğulotda nimani va qanday takomillaştirişni belgil aşga yordam beradi.
4. Kasbiy tayyorgarlikni baholaş. Baholaş uçun bölajak öqituvçining texnologiya tanlovini asoslaşi, topşiriqlarni öquvçilar ehtiyojiga moslaştirişi, maşğulotni taşkil etişi, qayta aloqa berişi va öz faoliyatini tahlil qilişi mezon sifatida taklif etildi. Uşbu mezonlarni dars işl anmasi, pedagogik amaliyot kuzatuvi va refleksiv yozuvlar asosida baholaş mumkin. Öquvçilarning iştiroki, motivatsiyasi va özlaştiriş darajasi dars jarayonini baholaşda qöşimça körsatkiç bölib xizmat qilişi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Maqolada keltirilgan fikrlar asosida ta'lim tizimida innovatsiyalarni amalga oşiriş va pedagogik texnologiyalarni samarali qöllaş muhim ahamiyatga ega. Öqituvçilar uçun uşbu jarayonda bir qator tavsiyalarni keltiriş mumkin.

Birinçidan, öqituvçilar öz bilim va könikmalarini doimiy ravişda yangilab borişlari kerak. Bu zamonaviy ta'lim metodlari va pedagogik texnologiyalar haqidagi yangiliklardan xabardor bölişni talab qiladi. Öqituvçilar uçun professional rivojlaniş dasturlari va seminarlar, şuningdek, özaro tajriba almaşiş imkoniyatlari muhimdir.

Ikkinçidan, öquv jarayonida talabalar faoliyatini oşirişga qaratilgan interaktiv metodlarni qöllaş zarur. Öquvçilarning öz fikrlarini bildirişlari va muhokamalarda iştirok etişlari ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Öqituvçilar, şuningdek, guruhli işlar va loyiha asosidagi öqitişni qöllaş orqali öquvçilarning ijodiy fikrlaş qobiliyatlarini rivojlantirişlari mumkin.

Uçinçidan, öquv materiallarini tayyorlaşda va darslarni ötişda zamonaviy texnologiyalardan keng foydalaniş muhimdir. Multimedia vositalari, onlayn platformalar va ta'lim dasturlari yordamida darslarni yanada jonlantiriş va öquvçilarning qiziqişini oşiriş mumkin. Öqituvçilar, şuningdek, öquvçilarning individual ehtiyojlariga mos ravişda ta'lim jarayonini moslaştirişlari lozim. Bu har bir öquvçining özига xos qobiliyatlari va qiziqişlarini inobatga olişni talab qiladi.

Törtinçidan, öquv jarayonini baholaşda köp qirrali yondaşuvlarni qöllaş zarur. Öquvçilarning bilim darajasini aniql aşda faqat an'anaviy testlar emas, balki loyiha işl ari, taqdimotlar va ijodiy vazifalar ham hisobga olinişi kerak. Bu nafaqat öquvçilarning bilimini baholaş, balki ularning ijodiy fikrlaş va muammoni hal qiliş qobiliyatlarini rivojlantirişga yordam beradi.

Umuman olganda, ta'lim jarayonida innovatsiyalarni muvaffaqiyatli amalga oşiriş uçun öqituvçilar öz bilim va könikmalarini doimiy ravişda yangilab borişlari, interaktiv va zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qöllaşlari, şuningdek, öquvçilarning individual ehtiyojlarini inobatga olişlari zarur. Bu yondaşuvlar ta'lim jarayonining samaradorligini oşirişga va öquvçilarning ijodiy fikrlaş qobiliyatlarini rivojlantirişga yordam beradi.

Maqolada keltirilgan fikrlar asosida ta'lim jarayonini samarali taşkil etiş uçun bölajak öqituvçilar öz bilim va könikmalarini doimiy ravişda yangilab borişlari, zamonaviy pedagogik usullarni özlaştirişlari zarur. Öqituvçilar öquvçilarning individual ehtiyojlarini inobatga olgan holda öquv materiallarini tayyorlaşda interaktiv metodlarni qöllaşlari muhimdir. Şuningdek, ta'lim jarayonida öquvçilarning ijodiy fikrlaş qobiliyatlarini rivojlantirişga qaratilgan faoliyatlarni amalga oşiriş lozim. Öqituvçilar öz faoliyatlarida öquvçilar bilan samarali muloqot örnatiş, ularning fikrlarini hurmat qiliş va motivatsiyasini oşirişga e'tibor berişlari kerak. Uşbu yondaşuvlar ta'lim sifatini yaxşilaşga va öquvçilarning öz-özini rivojlantiriş qobiliyatini oşirişga xizmat qiladi.

Şunday qilib, ta'lim jarayonida innovatsion yondaşuvlarni qöllaş öqituvçilar uçun muhim vazifalardan biridir. Maqolada keltirilgan fikrlar asosida kelajakdagi öqituvçilar ta'lim jarayonida innovatsion metodlarni qöllaşni öz oldiga maqsad qilib qoyişlari zarur. Şuningdek, öquvçilarning şaxsiy rivojlanişiga e'tibor beriş, ularni mustaqil fikr yuritişga rağbatlantiriş muhimdir. Bu yondaşuvlar ta'lim sifatini oşirişga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar röyxati:

1. Abduraxmonov, A. (2020). Innovatsion pedagogik texnologiyalar va ularning ta'limdagi örni.
2. Karimov, Ş. (2021). Öqituvçilarni tayyorlaşda zamonaviy uslublar.
3. Tursunov, R. (2019). Pedagogik mahorat va innovatsiyalar.
4. Murodov, B. (2022). Ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalar.
5. Xudoyberdiyev, D. (2023). Öqituvçilarning kasbiy rivojlanişi.
6. Rahimov, S. (2021). Innovatsion ta'lim: nazariy va amaliy jihatlari.
7. Ismoilov, U. (2020). Pedagogik texnologiyalar va ularning ta'limga ta'siri.

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02 Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar böyiça)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport maşğulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqiçlari böyiça)
13.00.07 Ta’limda menejment
13.00.08 Maktabgaça ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGAÇA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Aşurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovçi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №11(2)

© Materiallar köçirib bosilganda "Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida körsatilişi şart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgaça va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan Özbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C–5669363 reyestr raqami tartibi böyiça röyxatdan ötkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toşkent şahar, Yunusobod tumani 19-mavze, 17-uy.